

водѣ-тѣ, гдѣ-то всякога го има растопенъ. Понѣкога го зимать слабы и изнурены хора за лѣкъ.

56. Желѣзо-то ся топи у симпурнѣ кислотѣ, та образува СИМПУРОКЫСЕЛЪ ОКЫСЪ ОТЪ ЖЕЛѢЗО ($SO_3 FeO$) въ търговія-та нареченъ СЖЧИ-КЖ-БРЖСЪ. Растворъ отъ тѣхъ соль, като ся смѣси съ прахъ отъ шикалки става тъмно-моравъ и черенъ, и ся продава за мастило или ся употрѣбыва за багрение черны дрѣхы, кожи, дрѣвета и пр.

ВЖГЛЕННОКЫСЕЛЪ ОКЫСЪ ОТЪ ЖЕЛѢЗО ($CO_2 FeO$) (бѣла Руда), намира ся растопенъ у нѣкои воды, кои-то за това ся наричатъ и ЖЕЛѢЗНЫ ВОДЫ и ся употрѣбыватъ за піеніе и кѣпаніе на ослабнѣлы хора.

Желѣзо-то ся съединява още и непосредствено съ симпуръ та прави СИМПУРИСТО ЖЕЛѢЗО (FeS), тврѣдѣ шуплесто тѣло, изъ кое-то ся добыва симпуренъ водородъ.

Хора-та право броятъ желѣзо-то като най-полезенъ металъ и го турять на първо мѣсто. Безъ драгоцѣнны металы, тѣ быхъ могли да поминжтъ лесно (а мнозина и поминувать безъ тѣхъ), нъ безъ желѣзо отъ много нѣща щихъ да бѣджтъ оскудны. Кжицы, мостове, кораби, орджія ся правять исключительно отъ желѣзо. Наше-то врѣме умножи значително потрѣбж-тжму, като го употрѣби за желѣзны пѣтица, кои-то като мрѣжа сж распрострѣны повсичкы просвещены дрѣжавы (особено у Англійж). Днесъ всичко ся прави отъ желѣзо или съ желѣзо. Съ него ся обковавать военни кораби, па и войници ся обличать въ желѣзны ризы (броненици); съ него ся свръзвать далечни брѣгове, като ся правять верижни мостове; съ него ся кытять жены (стоманены угладены украшенія); съ него ся обибивать у океана мѣдны-тѣ телове, кои-то прѣнасятъ электрический токъ (телеграфи) у далечны страны; съ него болны ся оправять и наягквать. У червенж-тж кръвь, у черно-то мастило, у свѣтлы-ты метеоры, всждѣ ся на-